

מאקרו כלכלה א

תוכן העניינים

1. מודל ml-si (ללא ספר)
2. הביקוש לכסף (ללא ספר)
3. תוצר ריאלי ונומינלי שינויי מחירים 1
4. אי שיוויון בחלוקת הכנסות 3
5. שוק העבודה והיצע מצרפי (ללא ספר)
6. המודל הכללי 8
7. מאזן התשלומים ושוק מטבע חוץ 15

מאקרו כלכלה א

פרק 1 - מודל is-lm

תוכן העניינים

1. כלכלה בטווח קצר- מודל is-lm (ללא ספר)

מאקרו כלכלה א

פרק 2 - הביקוש לכסף

תוכן העניינים

1. שוק הכסף (ללא ספר)

מאקרו כלכלה א

פרק 3 - תוצר ריאלי ונומינלי שינויי מחירים

תוכן העניינים

1. תוצר ריאלי ונומינלי.....1

תוצר ריאלי ונומינלי שינויי מחירים:

שאלות:

(1) ידועים הנתונים הבאים: התוצר הלאומי הגולמי עלה מ-1000 מיליארדי שקל בשנת 2007 ל-1050 מיליארדי שקל בשנת 2008. מדד מחירי התוצר הלאומי עלה ב-3% בשנת 2008. בכמה השתנה התוצר הריאלי בשנת 2008 לעומת 2007?

א. ב-1.94%.

ב. ב-8%.

ג. ב-5%.

ד. ב-3%.

(2) התוצר הלאומי הגולמי עלה מ-1000 מיליארדי שקל בשנת 2000 ל-1020 מיליארדי שקל בשנת 2001. מדד המחירים בשנת 2000 היה 120 ובשנת 2001 היה 126. בכמה השתנה התוצר הריאלי בשנת 2001 לעומת 2000?

א. התוצר הריאלי קטן ב-2.857%.

ב. התוצר הריאלי קטן ב-3%.

ג. התוצר הריאלי גדל ב-3%.

ד. התוצר הריאלי גדל ב-2.857%.

(3) ידועים הנתונים הבאים: התוצר במחירים שוטפים עלה ב-20% בשנת 2001. מדד המחירים בשנת 2001 עלה ב-12%. בכמה השתנה התוצר הריאלי בשנת 2001?

א. התוצר הריאלי קטן ב-7.1%.

ב. התוצר הריאלי קטן ב-32%.

ג. התוצר הריאלי גדל ב-32%.

ד. התוצר הריאלי גדל ב-7.1%.

(4) ידועים הנתונים הבאים: התוצר הלאומי הגולמי עלה מ-4000 מיליארדי שקל בשנת 2008 ל-5184.6 מיליארדי שקל בשנת 2010. מדד המחירים עלה בשנת 2009 ב-3% ובשנת 2010 עלה המדד בעוד 4%. בכמה השתנה התוצר הריאלי בשנת 2010 לעומת 2008? מה היה הגידול הריאלי הממוצע בין השנים 2008-2010?

א. התוצר הריאלי גדל בין השנים 2008-2010 ב-21%, והגידול הממוצע היה 10%.

ב. התוצר הריאלי גדל בין השנים 2008-2010 ב-21%, והגידול הממוצע היה 10.5%.

ג. התוצר הריאלי גדל בין השנים 2008-2010 ב-24.6%, והגידול הממוצע

היה 12.3%.

ד. התוצר הריאלי גדל בין השנים 2008-2010 ב-24.6%, והגידול הממוצע

היה 11.6%.

(5) ידועים הנתונים הבאים : התוצר הלאומי הגולמי עלה מ-2200 מיליארדי שקל בשנת 2000 ל-2420 מיליארדי שקל בשנת 2001. מדד מחירי התוצר הלאומי עלה ב-4% בשנת 2001. האוכלוסייה גדלה ב-3%. מכאן ש :

א. התוצר הריאלי לנפש קטן ב-3%.

ב. התוצר הנומינלי לנפש גדל ב-6.8%.

ג. התוצר הנומינלי לנפש גדל ב-3%.

ד. התוצר הריאלי לנפש גדל ב-3%.

(6) ידועים הנתונים הבאים : התוצר הנומינלי גדל ב-8% בשנת 2001. מדד מחירי התוצר הלאומי עלה ב-2% בשנת 2001. האוכלוסייה גדלה ב-4%. מכאן ש :

א. התוצר הריאלי לנפש קטן ב-3%.

ב. התוצר הנומינלי לנפש גדל ב-6.8%.

ג. התוצר הנומינלי לנפש גדל ב-3%.

ד. התוצר הריאלי לנפש גדל ב-1.8%.

(7) ידועים הנתונים הבאים : התוצר הלאומי הגולמי עלה מ-2000 מיליארדי שקל בשנת 2006 ל-2317.67 מיליארדי שקל בשנת 2008. מדד המחירים בשנת 2006 היה 138 ובשנת 2008 היה 144.9. בין השנים 2006-2008, האוכלוסייה גדלה מ-6 מיליון ל-6.24 מיליון.

א. התוצר הריאלי גדל בין השנים 2006-2008 ב-6.1%, והגידול הממוצע בו היה 3%.

ב. התוצר הריאלי לנפש גדל בין השנים 2006-2008 ב-6.1%, והגידול הממוצע

בו היה 2%.

ג. התוצר הריאלי גדל בין השנים 2006-2008 ב-10.3%, והגידול הממוצע בו היה 6.1%.

ד. התוצר הריאלי גדל בין השנים 2006-2008 ב-10.3%, והגידול הממוצע בו היה 3%.

תשובות סופיות:

(1) א' (2) א' (3) ד' (4) א' (5) ב' (6) ד' (7) א'

מאקרו כלכלה א

פרק 4 - אי שיוויון בחלוקת הכנסות

תוכן העניינים

1. כללי 3

אי שיוויון בחלוקת הכנסות:

שאלות:

- (1) מדד גייני עבור התפלגות ההכנסות בשנת 1996 זהה לזה שחושב עבור שנת 1995. מכאן נובע כי:
- א. עקומת לורנץ המתארת את התפלגות ההכנסות בשנת 1996 זהה בהכרח לזו של שנת 1995.
 - ב. אם ידוע כי גם עקומת לורנץ של שנת 1995 זהה לזו של 1996 מכאן נובע כי ההכנסות של כל משפחה נשארו ללא שינוי.
 - ג. אם ידוע כי גם עקומת לורנץ של שנת 1995 זהה לזו של שנת 1996 יתכן כי חל שינוי בהכנסות והכנסת כל אחת מהמשפחות במשך השתנתה באותו שיעור.
 - ד. לא יתכן כי עקומת לורנץ של שנת 1996 שונה מזו של שנת 1995.
 - ה. תשובות ג' וד' נכונות.
- (2) במשק "אלפא" מחולקת האוכלוסייה לשתי קבוצות השוות בגודלן. קבוצת המשפחות העניות שהכנסת כל אחת 1,000 ₪ בחודש וקבוצת המשפחות העשירות שהכנסת כל אחת 2,000 ₪ בחודש. בשנת 1997 חלה עליה בהכנסת כל משפחה עניה ב-10% ל-1,100 ₪ ועליה של 10% בהכנסת כל משפחה עשירה ל-2,200 ₪. כתוצאה משינויים אלה:
- א. עקומת לורנץ לא השתנתה.
 - ב. מאחר והכנסת משפחה עניה גדלה ב-100 ₪ בחודש והכנסת משפחה עשירה עלתה ב-200 ₪ בחודש גדל אי השוויון.
 - ג. מדד גייני לא השתנה אך עקומת לורנץ השתנתה.
 - ד. לא ניתן לדעת מה קרה למדד גייני בלא שיהיו נתונים על מספר המשפחות בכל קבוצה.
 - ה. כל התשובות הנ"ל אינן נכונות.
- (3) אם תגדל הכנסתה של כל אחת מהמשפחות במשק בסכום קבוע של A ₪ אזי:
- א. הכנסת קו העוני עבור משפחה בת שתי נפשות תעלה בפחות מ-A ₪.
 - ב. עקומת לורנץ לא תשתנה ומספר העניים לא ישתנה.
 - ג. מספר העניים לא ישתנה והכנסת קו העוני תעלה בדיוק ב-A ₪.
 - ד. חלקם של העשירונים העליונים בהכנסה הלאומית יגדל.
 - ה. כל התשובות אינן נכונות.

- (4) להלן טענות בנושא קו העוני.
- א. אם יגדלו כל ההכנסות במשק פי שניים לא ישתנה מספר העניים.
 - ב. אם תקטן מאוד הכנסתם של רוב המשפחות המוגדרות עניות והכנסת יתר המשפחות במשק לא תשתנה הרי שהכנסת קו העוני תקטן.
 - ג. עני הוא מי שידו אינה מספקת לרכוש סל מוצרים בסיסי (תכולת הסל נקבעת על ידי ועדה מקצועית).
 - ד. אם קו העוני עבור משפחה בת שתי נפשות הוא 2800 ₪, קו העוני עבור משפחה בת שלוש נפשות הוא 4200 ₪.
 - ה. אם יגדלו כל ההכנסות במשק פי שניים לא תשתנה הכנסת קו העוני.
 - ו. כל התשובות אינן נכונות.
- (5) מתוך נתונים על התחלקות ההכנסות לפני מס ותשלומי העברה עולה כי חלקם של 5 העשירונים הראשונים (מ-1 עד 5) בהכנסות שווה ל-15% וחלקם של 5 העשירונים הבאים מגיע ל-85% (מהעשירון ה-6 ועד ה-10). מכאן שהיחס בין הכנסת העשירון ה-6 להכנסת העשירון ה-5 הוא:
- א. קטן בהכרח מ-5.6666.
 - ב. שווה ל-5.6666.
 - ג. לא ניתן לדעת.
 - ד. ייתכן שאף גדול מ-5.6666.
 - ה. כל התשובות לעיל אינן נכונות.
- (6) הנח שהכנסת קו העוני עבור משפחה בת שתי נפשות ירדה מכ-2800 ₪ למשפחה בת 2 נפשות לכ-2700 ₪ בת שתי נפשות. מכאן ש:
- א. יתכן שגם מספר העניים לא השתנה ושגם מדד גייני לא השתנה.
 - ב. מספר העניים ירד ומדד גייני ירד.
 - ג. מספר העניים עלה ומדד גייני עלה.
 - ד. עקומת לורנץ השתנתה בהכרח.
 - ה. כל התשובות אינן נכונות.
- (7) אם תגדל הכנסתה של כל אחת מהמשפחות במשק פי שניים:
- א. עקומת לורנץ לא תשתנה, הכנסת קו העוני תגדל פי 2 ומספר העניים לא ישתנה.
 - ב. עקומת לורנץ תשתנה, מספר העניים לא ישתנה והכנסת קו העוני תעלה בפחות מפי 2.
 - ג. עקומת לורנץ תשתנה, מספר העניים לא ישתנה והכנסתו קו העוני תעלה בדיוק פי 2.
 - ד. חלקם של העשירונים העליונים בהכנסה הלאומית יגדל.
 - ה. כל התשובות אינן נכונות.

- 8) במשק מסוים ירד מדד ג'יני. הסבר אפשרי לכך הוא:
- הממשלה הטילה מס בשיעור קבוע של 5% על כל הפרטים במשק.
 - הממשלה נתנה מענק בשיעור קבוע של 20% על כל הפרטים במשק.
 - הממשלה נתנה מענק בסכום קבוע של 1000 ₪ לכל הפרטים במשק.
 - חלק גדול מקרב העניים הפסיק לעבוד.
- 9) במשק שאינו שיוויוני, אם תגדל הכנסתה של כל אחת מהמשפחות במשק פי שניים:
- כל משפחה מרוויחה יותר ולכן חלקה בהכנסה הלאומית יגדל ומכאן שמדד ג'יני יקטן.
 - העשירים זוכים לגידול מוחלט גדול יותר בהכנסתם ולכן אי השיוויון גדל.
 - מספר העניים במשק יקטן.
 - כל הטענות האחרות אינן נכונות.
 - ללא מידע על גודל ההכנסות, לא ניתן לדעת מה יהיה השינוי במדד ג'יני.
- 10) הממשלה הטילה על המשפחות מס בשיעור של 5% מההכנסות ובהכנסות מהמס היא השתמשה למימון תשלומי העברה בסכום קבוע לכל המשפחות במשק. מכאן ש:
- מדד ג'יני יגדל ועקומת לורנץ תשתנה.
 - מדד ג'יני יקטן ועקומת לורנץ תשתנה.
 - אי השיוויון במשק לא ישתנה, כיוון שהממשלה החזירה לפרטים את המס שהיא לקחה מהם.
 - כל הטענות האחרות אינן נכונות.
- 11) במשק לא שיוויוני, הממשלה הגדילה את אגרת הטלוויזיה ב-200 ₪. בהנחה שכל המשפחות במשק מחזיקות טלוויזיה וגם משלמות את האגרה (בשונה מהמצב בישראל), הרי שלגבי הכנסת המשפחות לאחר המס, אפשר לומר ש:
- הכנסת כל המשפחות תקטן ב-200 ₪ ולכן אי השיוויון לא ישתנה.
 - הכנסת כל המשפחות תקטן ב-200 ₪ ולכן מדד ג'יני יקטן גם כן.
 - הכנסת כל המשפחות תקטן ב-200 ₪ ולכן עקומת לורנץ תתרחק מהאלכסון.
 - אם הממשלה הייתה מקטינה את האגרה ב-200 ₪, היינו מקבלים השפעה זהה על אי השיוויון במשק.

12 במשק יש שתי משפחות. ידוע שמשפחה א' מרוויחה פי 2 ממשפחה ב'. במצב המוצא, אין מיסים במשק. הממשלה מעוניינת לשנות את המצב ושוקלת שלוש אפשרויות.

1. הטלת מס יחסי של 20%.
2. הטלת מס קבוע של 2000 ₪.
3. הטלת מס הכנסה פרוגרסיבי (שיעור מס עולה עם גידול בהכנסה).

להלן מספר טענות :

- א. אי השוויון יקטן בשתי האפשרויות הראשונות ולא ישתנה באפשרות השלישית.
- ב. באפשרות הראשונה לא יחול שינוי במדד ג'יני ובשתי האחרות, מדד ג'יני יקטן.
- ג. אי השוויון יקטן בכל שלוש האפשרויות.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

13 שתי מדינות בעלות התפלגות הכנסות זהה (עקומת לורנץ ומדד ג'יני זהים) עומדות להתאחד. מכאן שבמשק החדש :

- א. התפלגות ההכנסות ואי השוויון לא ישתנו.
- ב. עקומת לורנץ לא תשתנה.
- ג. מדד ג'יני יקטן בהכרח.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

14 במשקים א' וב', חלוקת ההכנסות אינה שוויונית. במשק א' מדדו את אי השוויון בחלוקה לחמישונים (כל חמישון מהווה 20% מהאוכלוסייה), ובמשק ב' מדדו את אי השוויון בחלוקה לעשירונים. נמצא שלשני המשקים מדד ג'יני זהה. מכאן ש :

- א. מדד ג'יני עבור עשירונים במשק א' ישאר זהה למדד ג'יני עבור חמישונים.
- ב. אם ימדדו עבור אותה חלוקה בשני המשקים (למשל מדידה בעשירונים), ימצאו שאי השוויון במשק א' גדול יותר.
- ג. התחלקות ההכנסות במשק א' שוויונית יותר.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

תשובות סופיות:

(1 ג'	(2 א'	(3 א'	(4 א'	(5 א'	(6 א'	(7 א'
(8 ג'	(9 ד'	(10 ב'	(11 ג'	(12 ד'	(13 ד'	(14 ב'

מאקרו כלכלה א

פרק 5 - שוק העבודה והיצע מצרפי

תוכן העניינים

1. שוק העבודה (ללא ספר)

מאקרו כלכלה א

פרק 6 - המודל הכללי

תוכן העניינים

1. כללי 8

ביקוש והיצע מצרפיים – מודל AD-AS:

שאלות:

שאלה פתוחה:

(1) להלן נתונים על משק מסוים:

$$C = 1000 + 0.8Y_d \quad \text{הביקוש לצריכה פרטית:}$$

$$T = 0.25Y \quad \text{המיסים במשק:}$$

$$G = 1400 \quad \text{הביקוש לצריכה ציבורית:}$$

$$I = 1300 - 50r \quad \text{הביקוש להשקעות:}$$

$$\left(\frac{M}{P}\right)^d = 0.2Y - 100r \quad \text{הביקוש ליתרות ריאליות:}$$

$$M^s = 600 \quad \text{היצע הכסף הנומינלי:}$$

$$Y = 200L^{0.5} \quad \text{פונקציית הייצור:}$$

$$L^s = 640 \frac{W}{P} \quad \text{היצע העבודה:}$$

חלק א':

א. מצאו שיווי משקל בטווח ארוך, והציגו דו"ח מקורות ושימושים.

ב. חשבו את רמת המחירים ושער הריבית במשק.

ג. מצאו את עקומת ההיצע של טווח קצר SAS.

חלק ב':

כעת הממשלה החליטה להגדיל את הוצאותיה ב-100 במימון על ידי מלווה מהציבור.

ד. מצאו את רמת התוצר ומספר העובדים בטווח הקצר.

ה. חשבו את שיווי המשקל החדש בטווח ארוך והציגו דו"ח מקורות ושימושים.

ו. חשבו את רמת המחירים ושער הריבית במשק בטווח הארוך החדש.

משק סגור:

- (1) להלן מספר טענות אודות המודל הכללי. מהי הטענה הנכונה?
- א. עקומת ההיצע המצרפי לטווח קצר (SRAS) עולה משמאל לימין בגלל עלייה בשכר הריאלי לאורך העקומה.
 - ב. עקומת הביקוש המצרפי (AD) יורדת משמאל לימין, בגלל השפעת רמת המחירים על שער הריבית במשק.
 - ג. עקומת ההיצע המצרפי לטווח ארוך (LRAS) עולה משמאל לימין, עקב גידולים בביקוש המצרפי.
 - ד. עלייה ברמת המחירים אינה משפיעה על ההיצע המצרפי לטווח קצר (SRAS).
- (2) נתון משק סגור בשיווי משקל של טווח ארוך (מודל AD-AS). הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית ומממנת זאת ע"י מלווה מן הציבור (מכירת אג"ח). להלן טענות לגבי השינויים בטווח הקצר:
- א. הצריכה הפרטית וההשקעות יגדלו.
 - ב. הצריכה הפרטית וההשקעות יקטנו.
 - ג. הצריכה הפרטית תגדל וההשקעות יקטנו.
 - ד. הצריכה הפרטית תקטן וההשקעות יגדלו.
- (3) נתון משק סגור בשיווי משקל של טווח ארוך (מודל AD-AS). הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית ומממנת זאת ע"י מלווה מן הציבור (מכירת אג"ח). להלן טענות לגבי השינויים בטווח הקצר:
- א. רמת המחירים במשק תעלה.
 - ב. השכר הנומינלי לא ישתנה והשכר הריאלי יעלה באותו שיעור של העלייה ברמת המחירים.
 - ג. כמות הכסף במשק תגדל בגלל מכירת אג"ח לציבור.
 - ד. המשק היה בתעסוקה מלאה ולכן הוא לא יכול להשתנות בטווח קצר.
- (4) נתון משק סגור בשיווי משקל של טווח ארוך (מודל AD-AS). הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית ושוקלת שתי דרכי מימון:
1. מימון ע"י הטלת מיסים (תקציב מאוזן).
 2. מימון ע"י מלווה מן הציבור (מכירת אג"ח).
- להלן טענות לגבי ההבדלים בין השינויים בטווח הקצר בשתי שיטות המימון:
- א. התוצר יגדל יותר בשיטה 1.
 - ב. שער הריבית יעלה באותה מידה בשתי השיטות.
 - ג. הצריכה הפרטית תגדל בשתי השיטות.
 - ד. ההשקעות יקטנו יותר בשיטה 2.

- (5) נתון משק סגור בשיווי משקל של טווח ארוך (מודל AD-AS).
הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית ושוקלת שתי דרכי מימון:
1. מימון ע"י הטלת מיסים (תקציב מאוזן).
2. מימון ע"י מלווה מן הציבור (מכירת אג"ח).
- להלן טענות לגבי ההבדלים בין השינויים בטווח הקצר בשתי שיטות המימון:
- א. כמות הכסף לא תשתנה בשתי השיטות.
 - ב. רמת המחירים במשק תעלה יותר בשיטה 1.
 - ג. השכר הנומינלי לא ישתנה והשכר הריאלי ירד באותו שיעור בשתי השיטות.
 - ד. היצע הכסף הריאלי יקטן באותה מידה בשתי השיטות.
- (6) משק מצוי בשיווי משקל של טווח ארוך (מודל AD-AS).
הממשלה נוקטת במדיניות מוניטרית מרחיבה.
להלן מספר טענות לגבי השינויים בטווח הקצר:
- א. לא יהיה כל שינוי ריאלי במשק.
 - ב. ההשקעות במשק יגדלו.
 - ג. הצריכה הפרטית תקטן.
 - ד. כל מרכיבי הביקוש המצרפי יגדלו.
- (7) נתון משק סגור בשיווי משקל של טווח ארוך (מודל AD-AS).
הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית ומממנת זאת ע"י מלווה מן הבנק המרכזי (הדפסת כסף).
להלן טענות לגבי השינויים בטווח הקצר:
- א. הצריכה הפרטית וההשקעות יגדלו.
 - ב. הצריכה הפרטית וההשקעות יקטנו.
 - ג. הצריכה הפרטית תגדל ולא ניתן לדעת מה יקרה להשקעות.
 - ד. הצריכה הפרטית תקטן ולא ניתן לדעת מה יקרה להשקעות.
- (8) נתון משק סגור בשיווי משקל של טווח ארוך (מודל AD-AS).
הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית ושוקלת שתי דרכי מימון:
1. מימון ע"י מלווה מן הציבור (מכירת אג"ח).
2. מימון ע"י מלווה מן הבנק המרכזי (הדפסת כסף).
- להלן מספר טענות על השינויים בטווח הקצר בכל אחת מן השיטות:
- א. כמות הכסף לא תשתנה בשתי השיטות.
 - ב. רמת המחירים במשק תעלה יותר בשיטה 1.
 - ג. השכר הנומינלי לא ישתנה והשכר הריאלי ירד בשיעור גבוה יותר בשיטה 2.
 - ד. היצע הכסף הריאלי יקטן באותה מידה בשתי השיטות.

- (9)** נתון משק סגור בשיווי משקל של טווח ארוך (מודל AD-AS). הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית ושוקלת שתי דרכי מימון:
1. מימון ע"י מלווה מן הציבור (מכירת אג"ח).
 2. מימון ע"י מלווה מן הבנק המרכזי (הדפסת כסף).

להלן מספר טענות על השינויים בטווח הקצר בכל אחת מן השיטות:

- א. הצריכה הפרטית לא תשתנה בשתי השיטות.
- ב. שער הריבית יעלה באותה מידה בשתי השיטות.
- ג. התוצר יגדל יותר בשיטה 1.
- ד. ההשקעות תהיינה גדולות יותר בשיטה 2.

- (10)** נתון משק סגור בשיווי משקל של טווח ארוך (מודל AD-AS). הממשלה מקטינה את תשלומי ההעברה לציבור. להלן מספר טענות על השינויים בטווח הקצר:

- א. ההשקעות תגדלנה.
- ב. הצריכה הפרטית תגדל.
- ג. שער הריבית יעלה.
- ד. השכר הריאלי יישחק.

- (11)** נתון משק סגור בשיווי משקל של טווח ארוך (מודל AD-AS). הממשלה מגדילה את השקעתה בתשתיות במימון מלווה מן הציבור. להלן מספר טענות על השינויים בטווח הקצר:

- א. החיסכון הלאומי יגדל.
- ב. ההשקעות של הפירמות יגדלו.
- ג. הצריכה הציבורית תגדל.
- ד. הצריכה הפרטית תקטן.

- (12)** נתון משק סגור בשיווי משקל של טווח ארוך (מודל AD-AS). הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית ומממנת זאת ע"י מלווה מן הציבור (מכירת אג"ח).

- להלן טענות לגבי השינויים בטווח הארוך:
- א. הצריכה הפרטית וההשקעות יגדלו.
 - ב. הצריכה הפרטית וההשקעות יקטנו.
 - ג. הצריכה הפרטית תקטן וההשקעות יקטנו.
 - ד. הצריכה הפרטית לא תשתנה וההשקעות יקטנו.

13 נתון משק סגור בשיווי משקל של טווח ארוך (מודל AD-AS). הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית ומממנת זאת ע"י מלווה מן הציבור (מכירת אג"ח). להלן טענות לגבי השינויים בטווח הארוך:

- א. רמת המחירים במשק תישאר באותה רמה.
- ב. השכר הנומינלי לא ישתנה והשכר הריאלי יעלה באותו שיעור של העלייה ברמת המחירים.
- ג. כמות הכסף במשק תגדל בגלל מכירת אג"ח לציבור.
- ד. שער הריבית במשק יעלה.

14 נתון משק סגור בשיווי משקל של טווח ארוך (מודל AD-AS). הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית בסך 100 מיליון ₪ במימון ע"י הטלת מיסים (תקציב מאוזן). נתון שהנטייה השולית לצרוך שווה 0.8. להלן טענות לגבי השינויים בטווח הארוך:

- א. ההשקעות במשק יקטנו בגודל השינוי בצריכה הציבורית.
- ב. הצריכה הפרטית תקטן ביותר מ-80 מיליון ₪ וההשקעות יקטנו בפחות 20 מיליון ₪.
- ג. הצריכה הפרטית תקטן ב-100 מיליון ₪.
- ד. אילו הממשלה הייתה מממנת את הגידול בצריכה הציבורית ע"י מכירת אג"ח, ההשקעות היו קטנות באותה מידה כמו במימון ע"י הטלת מיסים.

15 נתון משק סגור בשיווי משקל של טווח ארוך (מודל AD-AS). הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית ושוקלת שתי דרכי מימון:

1. מימון ע"י הטלת מיסים (תקציב מאוזן).
2. מימון ע"י מלווה מן הציבור (מכירת אג"ח).

להלן טענות לגבי ההבדלים בין השינויים בטווח הארוך בשתי שיטות המימון:

- א. רמת המחירים תעלה יותר בשיטה 2.
- ב. שער הריבית יעלה באותה מידה בשתי השיטות.
- ג. הצריכה הפרטית תקטן יותר בשיטה 1.
- ד. ההשקעות יקטנו יותר בשיטה 1.
- ה. יש יותר מתשובה אחת נכונה.

16 משק סגור מצוי בשיווי משקל של טווח ארוך (מודל AD-AS). הממשלה נוקטת במדיניות מוניטרית מרחיבה ומגדילה את כמות הכסף ב-5%. להלן מספר טענות לגבי השינויים בטווח הארוך:

- א. לא יהיה כל שינוי ריאלי במשק.
- ב. ההשקעות במשק יגדלו.
- ג. הצריכה הפרטית תקטן.
- ד. כל מרכיבי הביקוש המצרפי יגדלו.

- 17** נתון משק סגור בשיווי משקל של טווח ארוך (מודל AD-AS). הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית ומממנת זאת ע"י מלווה מן הבנק המרכזי (הדפסת כסף). כתוצאה מכך גדלה כמות הכסף ב-8%.
להלן טענות לגבי השינויים בטווח הארוך:
א. הצריכה הפרטית וההשקעות יגדלו.
ב. ההשקעות והצריכה הפרטית ביחד יקטנו בגודל השינוי בצריכה הציבורית.
ג. הצריכה הפרטית תגדל ולא ניתן לדעת מה יקרה להשקעות.
ד. הצריכה הפרטית תקטן ולא ניתן לדעת מה יקרה להשקעות.
- 18** נתון משק סגור בשיווי משקל של טווח ארוך (מודל AD-AS). הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית ומממנת זאת ע"י מלווה מן הבנק המרכזי (הדפסת כסף). כתוצאה מכך גדלה כמות הכסף ב-8%.
להלן טענות לגבי השינויים בטווח הארוך:
א. רמת המחירים תעלה ביותר מ-8%.
ב. השכר הנומינלי יעלה ב-8%.
ג. שער הריבית לא ישתנה.
ד. התוצר לא משתנה בטווח ארוך ולכן לא יהיה כל שינוי ריאלי.
- 19** נתון משק סגור בשיווי משקל של טווח ארוך (מודל AD-AS). הממשלה מגדילה את הצריכה הציבורית ושוקלת שתי דרכי מימון:
1. מימון ע"י מלווה מן הציבור (מכירת אג"ח).
2. מימון ע"י מלווה מן הבנק המרכזי (הדפסת כסף).
להלן מספר טענות על השינויים בטווח הארוך בכל אחת מן השיטות:
א. הצריכה הפרטית לא תשתנה בשתי השיטות.
ב. שער הריבית יעלה באותה מידה בשתי השיטות.
ג. טענות א' וב' נכונות.
ד. ההשקעות תהיינה גדולות יותר בשיטה 2.
- 20** נתון משק סגור בשיווי משקל של טווח ארוך (מודל AD-AS). הממשלה מקטינה את תשלומי ההעברה לציבור.
להלן מספר טענות על השינויים בטווח הארוך:
א. ההשקעות תגדלנה.
ב. הצריכה הפרטית תגדל.
ג. שער הריבית יעלה.
ד. השכר הריאלי יישחק.

(21) נתון משק סגור בשיווי משקל של טווח ארוך (מודל AD-AS). הממשלה מגדילה את השקעתה בתשתיות במימון מלווה מן הציבור. להלן מספר טענות על השינויים בטווח הארוך:

- א. החיסכון הלאומי יגדל.
- ב. ההשקעות של הפירמות יקטנו בגודל ההשקעה הממשלתית.
- ג. רמת המחירים לא תשתנה.
- ד. הצריכה הפרטית תקטן.
- ה. יש יותר מתשובה אחת נכונה.

(22) נתון משק סגור בשיווי משקל של טווח ארוך (מודל AD-AS). הפירמות מחליטות להגדיל את ההשקעות שלהן ב-100 מיליון ₪ בכל רמת תוצר. להלן מספר טענות על השינויים בטווח הארוך:

- א. החיסכון הלאומי לא ישתנה.
- ב. ההשקעות של הפירמות יגדלו בפחות מ-100 מיליון ₪.
- ג. היצע הכסף יקטן.
- ד. הצריכה הפרטית תקטן ב-100 מיליון ₪.
- ה. יש יותר מתשובה אחת נכונה.

תשובות סופיות:

שאלה פתוחה:

- (1)** א. ראו סרטון. ב. $P^* = 1, r = 10\%$. ג. $y = 8000 \cdot P$. ד. $L^D = 1675.12, y \approx 8185$. ה. ראו סרטון. ו. $P_1 = 1.5, r \uparrow$.

משק סגור:

(1) ב'	(2) ג'	(3) א'	(4) ד'	(5) א'	(6) ב'	(7) ג'	(8) ג'
(9) ד'	(10) א'	(11) א'	(12) ד'	(13) ד'	(14) ב'	(15) ה'	(16) א'
(17) ב'	(18) א'	(19) ג'	(20) א'	(21) ה'	(22) ה'		

מאקרו כלכלה א

פרק 7 - מאזן התשלומים ושוק מטבע חוץ

תוכן העניינים

1. כללי 15

מאזן התשלומים ושוק מטבע חוץ:

שאלות:

מאזן התשלומים:

- (1) בשנה האחרונה בוצעו העסקאות הבאות:
- חברה ישראלית מכרה סחורה לחו"ל בשווי 100 מיליון דולר. התמורה התקבלה במזומן.
 - ממשלת ישראל קיבלה מארה"ב ציוד צבאי בשווי 300 מיליון דולר. מחצית ניתן כמענק ומחצית כמלווה לטווח ארוך.
 - חברת פרסום בינלאומית רכשה מחצית מסוכנות פרסום ישראלית בסך של 20 מיליון דולר במזומן.
 - א. הגירעון בחשבון הסחורות והשירותים במאזן התשלומים קטן ב-100 מיליון דולר.
 - ב. הגירעון בחשבון השוטר במאזן התשלומים גדל ב-50 מיליון דולר.
 - ג. יתרות המט"ח גדלו ב-100 מיליון דולר.
 - ד. מאזן התשלומים אינו מאוזן בגלל המענק, אשר תמורתו לא שולמה במזומן.

- (2) בשנה האחרונה בוצעו העסקאות הבאות:
- חברה ישראלית קנתה סחורה מחו"ל בשווי 100 מיליון דולר. התמורה שולמה מחצית במזומן ומחצית באשראי לטווח קצר.
 - ממשלת ישראל קיבלה מארה"ב 3 מטוסי קרב בשווי 250 מיליון דולר במתנה.
 - א. הגירעון בחשבון הסחורות והשירותים במאזן התשלומים גדל ב-350 מיליון דולר.
 - ב. הגירעון בחשבון השוטר במאזן התשלומים גדל ב-350 מיליון דולר.
 - ג. יתרות המט"ח גדלו ב-100 מיליון דולר.
 - ד. טענות ב' וג' נכונות.

- (3) חברה ישראלית פרעה חובות (תשלום קרן) בסך 50 מיליון דולר לבנקים בשוויץ. בנוסף, שילמה ריבית על ההלוואה בסך 2 מיליון דולר.
- א. הגירעון בחשבון הסחורות והשירותים במאזן התשלומים גדל ב-50 מיליון דולר.
 - ב. הגירעון בחשבון השוטר במאזן התשלומים גדל ב-52 מיליון דולר.
 - ג. יתרות המט"ח גדלו ב-52 מיליון דולר.
 - ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

(4) חברה ישראלית רכשה חברה אמריקאית בסך של 50 מיליון דולר בתחילת השנה, וקיבלה דיבידנד (חלוקת רווחים) כעבור מספר חודשים בסך של 4 מיליון דולר.

א. הגירעון בחשבון הסחורות והשירותים במאזן התשלומים גדל ב-50 מיליון דולר.

ב. הגירעון בחשבון השוטר במאזן התשלומים ירד ב-4 מיליון דולר.

ג. יתרות המט"ח קטנו ב-46 מיליון דולר.

ד. טענות ב' וג' נכונות.

(5) חקלאי ישראלי שילם לעובדיו הזרים משכורות בסך 500 אלף דולר. העובדים הזרים ביצעו רכישות של סחורות בשווי 200 אלף דולר ושלחו לקרוביהם בחו"ל.

א. הגירעון בחשבון הסחורות והשירותים במאזן התשלומים גדל ב-300 אלף דולר.

ב. הגירעון בחשבון השוטר במאזן התשלומים גדל ב-500 אלף דולר.

ג. יתרות המט"ח קטנו ב-300 אלף דולר.

ד. טענות א' וג' נכונות.

(6) בשנה האחרונה בוצעו העסקאות הבאות :

- הסניף של חברה ישראלית בארה"ב נתן ייעוץ בשווי 10 מיליון דולר לחברה אמריקאית.

- ממשלת ישראל שלחה צוותים וסיוע רפואי בשווי 5 מיליון דולר בעקבות רעידת אדמה למדינה זרה.

- חברה ישראלית לוותה 20 מיליון דולר מבנק שוויצרי.

א. הגירעון בחשבון הסחורות והשירותים במאזן התשלומים קטן ב-15 מיליון דולר.

ב. הגירעון בחשבון השוטר במאזן התשלומים קטן ב-10 מיליון דולר.

ג. יתרות המט"ח קטנו ב-10 מיליון דולר.

ד. טענות א' וב' נכונות.

(7) להלן נתונים אודות מאזן התשלומים בשנה האחרונה :

- הגירעון בחשבון הסחורות והשירותים גדל ב-10 מיליון דולר.

- העברות חד צדדיות נטו היו 6 מיליון דולר.

- יתרת ההלוואות של המשק גדלה ב-8 מיליון דולר.

- המשק לא נתן הלוואות ולא קיבל החזרי הלוואות.

- השקעות זרים בארץ נטו היו בסך 6 מיליון דולר.

א. יתרות המט"ח קטנו ב-10 מיליון דולר.

ב. יתרות המט"ח גדלו ב-10 מיליון דולר.

ג. יתרות המט"ח לא השתנו.

ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

(8) להלן נתונים מתוך מאזן התשלומים :

- המשק לקח הלוואות בסך 40.
 - המשק נתן הלוואות בסך 20.
 - המשק החזיר הלוואות בסך 38.
 - המשק קיבל החזרי הלוואות בסך 15.
 - יתרות המט"ח גדלו ב-20.
- מכאן נובע כי :

- א. החוב החיצוני ברוטו גדל ב-20 והחוב החיצוני נטו לא השתנה.
- ב. החוב החיצוני ברוטו גדל ב-2 והחוב החיצוני נטו קטן ב-23.
- ג. החוב החיצוני ברוטו גדל ב-20 והחוב החיצוני נטו קטן ב-23.
- ד. החוב החיצוני ברוטו גדל ב-20 והחוב החיצוני נטו קטן ב-3.

(9) להלן נתונים מתוך מאזן התשלומים בשנה האחרונה :

- הגירעון בחשבון הסחורות והשירותים גדל ב-50 מיליון דולר.
- לא היו כל העברות חד צדדיות.
- השקעות זרים בארץ נטו היו בסך 50 מיליון דולר.
- א. יתרות המט"ח קטנו.
- ב. יתרות המט"ח גדלו.
- ג. החוב החיצוני נטו לא השתנה.
- ד. החוב החיצוני ברוטו לא השתנה.

שוק מטבע חוץ :

- (1) במשק המצוי בשיווי משקל באבטלה, נהוג משטר שער חליפין נייד עם תנועות הון חופשיות. להלן מספר טענות :
- א. הייבוא תמיד שווה לייצוא.
 - ב. עליית שער הריבית המקומית יביא לירידה בתנועות ההון הנכנסות.
 - ג. עליית שער הריבית המקומית יביא לגידול בייבוא.
 - ד. עליית שער הריבית המקומית יביא לגידול בייצוא.

- (2) במשק המצוי בשיווי משקל באבטלה, נהוג משטר שער חליפין נייד עם תנועות הון חופשיות. הממשלה הגדילה את הוצאותיה במימון מלווה מהציבור. להלן מספר טענות :
- א. פעולת הממשלה תגרום לעליית שער החליפין.
 - ב. הייבוא יגדל והייצוא יקטן.
 - ג. עליית שער הריבית המקומית תביא להשפעה זהה.
 - ד. הגדלת הוצאות הממשלה במימון של הטלת מיסים הייתה מביאה לתוצאות הפוכות.

(3) משק מצוי בשיווי משקל באבטלה. במשק נהוג משטר שער חליפין נייד עם תנועות הון חופשיות. הנגיד האמריקאי העלה את שער הריבית. כתוצאה מכך :

- א. יחול גידול בעודף הייבוא ושער החליפין יעלה.
- ב. יחול קיטון בעודף הייבוא והפער הדיפלציוני יצטמצם.
- ג. הצריכה הפרטית לא תושפע משינוי זה.
- ד. יחול גידול בהעברות חד-צדדיות.

(4) משק מצוי בשיווי משקל באבטלה. במשק נהוג משטר שער חליפין נייד עם תנועות הון חופשיות. במשק חל גידול בתוצר. כתוצאה מכך :

- א. שער החליפין ירד והייבוא יגדל.
- ב. יחול קיטון בעודף הייבוא והפער הדיפלציוני יצטמצם.
- ג. יהיה גידול בתנועות ההון הנכנסות.
- ד. שער החליפין יעלה ולא יחול שינוי בעודף הייבוא.

(5) משק מצוי בשיווי משקל באבטלה. במשק נהוג משטר שער חליפין נייד עם תנועות הון חופשיות. במשק חל גידול בתוצר במקביל לעלייה בשער הריבית המקומי. כתוצאה מכך :

- א. יחול גידול בעודף הייבוא ושער החליפין יעלה.
- ב. יחול קיטון בעודף הייבוא והפער הדיפלציוני יצטמצם.
- ג. לא ניתן לדעת מה יקרה לשער החליפין והייצוא, אך הייבוא ועודף הייבוא יגדלו בהכרח.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

(6) משק מצוי בשיווי משקל באבטלה. במשק נהוג משטר שער חליפין נייד עם תנועות הון חופשיות. במשק חל קיטון בתוצר במקביל לעלייה בשער הריבית המקומי. כתוצאה מכך :

- א. יחול גידול בעודף הייבוא ושער החליפין יעלה.
- ב. יחול קיטון בעודף הייבוא ושער החליפין ירד.
- ג. לא ניתן לדעת מה יקרה לשער החליפין והייצוא, אך הייבוא ועודף הייבוא יגדלו בהכרח.
- ד. לא ניתן לדעת מה יקרה לייבוא, אך הייצוא יקטן ועודף הייבוא יגדל.

(7) משק מצוי בשיווי משקל באבטלה עם משטר של שער חליפין נייד. באיזה מהמקרים הבאים ירד שער החליפין?

- א. הציבור צופה תיסוף בשער החליפין.
- ב. הריבית בארץ עלתה ב-1% והריבית בחו"ל עלתה ב-2%.
- ג. רמת המחירים בארץ עלתה ב-3% ורמת המחירים בחו"ל עלתה ב-2%.
- ד. רמת הסיכון של מדינת ישראל עלתה ודירוג האשראי שלה ירד.
- ה. התוצר העולמי קטן.

8) בשנים 2010-2011 רכש הנגיד הישראלי סטנלי פישר כמויות גדולות של דולרים, על מנת לגרום לעלייה בשער הדולר. פעולה זו:

- א. מקטינה את היצע הכסף המקומי.
- ב. מגדילה את עודף הייבוא.
- ג. פועלת לטובת היצואנים והצמיחה במשק.
- ד. מקטינה את הצמיחה במשק, כי שקל חלש רע למדינה.

9) להלן מספר טענות לגבי שוק מטבע חוץ:

- א. במשטר שער חליפין נייד ייתכן עודף ביקוש למט"ח.
- ב. הגדלת העברות חד צדדיות למדינה (מענקים) תגרום לירידת שער החליפין במשטר שער חליפין נייד ושער חליפין קבוע.
- ג. במשק עם משטר שער חליפין נייד כל שינוי יוביל להתייצבות ע"י שינוי בשער החליפין.
- ד. במשטר שער חליפין קבוע כל שינוי יוביל להתייצבות ע"י שינוי בשער החליפין.

10) להלן נתונים לגבי משק בשנה מסוימת:

$X = 1,200 + 400(E/P)$	-	היצוא
$IM = 1,500 + 0.3Y - 600(E/P)$	-	הייבוא
$TR = 500$	-	העברות חד צדדיות
$Y = 10,000$	-	התוצר בשיווי משקל
$CF = 50(i - i^*) + 300$	-	תנועות הון נכנסות
$i = 10\%$	-	שער הריבית המקומי
$i^* = 8\%$	-	שער הריבית העולמי

להלן מספר טענות:

- א. אם במשק יש משטר של שער חליפין נייד, אז שער החליפין בשיווי משקל הוא 2.5.
- ב. אם במשק יש משטר של שער חליפין נייד, אז העלאת הריבית המקומית ל-12%, תגרום לשער החליפין לרדת ל-2.1.
- ג. אם במשק יש משטר של שער חליפין קבוע הנקבע לרמה של 2 ₪ לדולר, אז יתרות המט"ח של המדינה יקטנו ב-400.
- ד. אם במשק יש משטר של שער חליפין קבוע הנקבע לרמה של 2 ₪ לדולר ובמשק היה חל איסור על תנועות הון, אזי יתרות המט"ח של המדינה יקטנו ב-900.

תשובות סופיות:**מאזן התשלומים:**

(5 ד'	(4 ד'	(3 ד'	(2 א'	(1 ב'
	(9 ג'	(8 ב'	(7 ב'	(6 ד'

שוק מטבע חוץ:

(5 ג'	(4 ד'	(3 ב'	(2 א'	(1 ג'
(10 ג'	(9 ג'	(8 ג'	(7 א'	(6 ד'